

ARVIOINTIA SIITÄ, MITEN ERI KOULUVERKOSTORATKAISUT VAIKUTTAVAT KOILLISEEN MAASEUTUALUEESEEN (JUANKOSKI, VEHMERSALMI, RIISTAVESI)/versio 1.0 26.11.2018

Arviointikriteeri	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2a	Vaihtoehto 2b	Vaihtoehto 3	
					Vaikutusten avauksia:
Elinkeinot, yrittäjyys ja työ, osaavan työvoiman saatavuus	Juankoski -- Riistavesi ++ Vehmersalmi -	Juankoski -- Riistavesi + Vehmersalmi 0	Juankoski 0 Riistavesi + Vehmersalmi -	Juankoski 0 Riistavesi 0 Vehmersalmi 0	<p>Juankoskella vaihtoehdot 1 ja 2a heikentävät osaavan työvoiman saatavuutta yrityksiin ja kaiken kaikkiaan yritystoiminnan kehittymisen edellytyksiä. Alueelle tärkeitä elinkeinoja ovat mm. teollisuus, biotalous, lähi- ja luomuruoka-ala ja matkailu. Juankoskella ja Vehmersalmella palvelujen saatavuus erityisesti maatiloilla saattaa heikentyä, kun alueen kiinnostavuus heikkenee yritysten ja asukkaiden näkökulmasta. Maatilat monialaistuvat ja tarvitsevat osaavaa työvoimaa sekä toimivia palveluita.</p> <p>Koulupalvelujen keskittäminen Melalahteen vaikuttaa myönteisesti Riistaveden alueen elinkeinojen kehittymismahdollisuuksiin.</p>
Maaseudun osaaminen ja innovaatiot	Juankoski - - Riistavesi + Vehmersalmi - -	Juankoski - - Riistavesi + Vehmersalmi -	Juankoski 0/- Riistavesi + Vehmersalmi-	Juankoski 0/- Riistavesi + Vehmersalmi 0	Koulupalvelujen keskittäminen vähentää ihmisten ja yritysten aktiivisuutta ja osaamista hakea omalle lähialueelle ulkopuolista rahoitusta (EU, kansallista) ja kantaa vastuuta yhteisöllisyydestä ja alueen elinvoimasta.
Asuminen ja palveluiden järjestäminen (määrä, laatu, hinta ja saavutettavuus)	Juankoski -- Riistavesi ++ Vehmersalmi 0	Juankoski -- Riistavesi + Vehmersalmi 0	Juankoski 0 Riistavesi + Vehmersalmi 0/-	Juankoski 0 Riistavesi 0 Vehmersalmi 0	<p>Vaihtoehdot 1 ja 2a vaikuttavat Juankoskella negatiivisesti vuokra-asuntojen kysyntään, halukkuuteen rakentaa uutta ja asuntojen hintoihin. Muutos vaikeuttaa myös entisestään Juankosken alueen asuntokannan ylläpitoa. Alueelle on jo nykyisin hyvin haasteellista saada talonyhtiöiden perusparannuslainoja, koska vakuusarvo ei kohteilla ole riittävä. Väestön negatiivinen kehitys voi kiihtyä ja heikentää palvelujen saatavuutta.</p> <p>Palvelujen keskittäminen Riistavedelle lisää sen houkuttelevuutta asuinpaikkana, edistää väestökehitystä ja vaikuttaa myönteisesti palvelujen kehittämiseen.</p>

Arviointikriteeri	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2a	Vaihtoehto 2b	Vaihtoehto 3	
					Vaiikutusten avauksia:
Saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuurin toimisuus	Juankoski 0 Riistavesi + Vehmersalmi 0	Juankoski 0 Riistavesi + Vehmersalmi 0	Juankoski 0 Riistavesi 0 Vehmersalmi 0	Juankoski 0 Riistavesi 0 Vehmersalmi 0	Koulumatkaselvitys on tehty erillisenä. Kouluverkostoratkaisuilla ei ole merkittävää vaikutusta saavutettavuuteen tai yhteyksiin. Joukkoliikenteen toimivuus säilyy ennallaan, toiminnan keskittäminen Riistavedelle vahvistaa Riistaveden logistista asemaa ja voi parantaa Riistaveden joukkoliikennepalveluja. Suomen ympäristökeskuksen Kaupunki-Maaseutu 2014 luokituksen mukaan Juankoski on harvaan asuttua ja ydinmaaseutua, Riistavesi kaupungin läheinen maaseutu ja Vehmersalmi harvaan asuttu maaseutu.
Vetovoimatekijät ja vahvuudet	Juankoski -- Riistavesi ++ Vehmersalmi -	Juankoski -- Riistavesi ++ Vehmersalmi 0	Juankoski 0 Riistavesi + Vehmersalmi -	Juankoski 0 Riistavesi 0 Vehmersalmi 0	Vaihtoehdot 1 ja 2a heikentävät Juankosken vetovoimaa ja lisäävät toisaalta Riistaveden vetovoimaa asuntoalueena, koska se on liikenteellisestikin lähempänä Kuopion keskustaa ja työpaikka-alueita.
Yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma, lähidemokratia ja paikallisten olosuhteiden huomioon ottaminen	Juankoski -/- Riistavesi +/- Vehmersalmi 0/-	Juankoski -/- Riistavesi +/- Vehmersalmi 0	Juankoski 0/- Riistavesi +/- Vehmersalmi 0/-	Juankoski 0/- Riistavesi 0/- Vehmersalmi 0	Alakoulujen lakkautus Muuruvedeltä ja Vehkalammilta heikentää yhteisöllisyyttä ainakin alkuvaiheessa. Riistavedellä keskittäminen parantaa mahdollisuuksia yhteisölliseen kehittämiseen. Yläkoulun säilyttäminen Juankoskella edesauttaa järjestöjen ja koulun yhteistyötä nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Yläkoulun lakkautus edesauttaisi alueen yhteisöllisen ja sosiaalisen pääoman heikkenemistä ja asukkaiden kiinnostusta alueen kehittämiseen.

Yhteenveto vaikutuksista:

Kouluverkostovaihtoehdoista vaihtoehdoilla 3 ja 2 b on vähiten kielteisiä vaikutuksia maaseutualueeseen. Kielteiset vaikutukset voisivat näkyä lähinnä pienten koulujen lakkautuksen myötä Muuruveden ja Vehkalammin alueella yhteisöllisyyden heikentymisenä, mikäli koulun tuottamaa yhteisöllisyyttä ei kyettäisi kompensoimaan muulla esim. vapaaehtoistoiminnalla. Lähikoulun häviäminen voi myös vähentää ihmisten ja yritysten kehittämisaktiivisuutta ja halua kantaa vastuuta yhteisöllisyydestä ja alueen elinvoimasta. Vaihtoehto 2 b:lla olisi Vehmersalmelle jonkin verran kielteisiä vaikutuksia, kun yläkoulupalvelu siirtyisi Riistavedelle.

Kouluverkostovaihtoehdoista vaihtoehdoilla 1 ja 2a on eniten kielteisiä vaikutuksia maaseutualueeseen. Vaihtoehdot vaikuttaisivat Muuruveden ja Vehkalammin lisäksi erityisesti Juankoskeen, josta yläkoulupalvelu siirtyisi Riistavedelle. Alueen vetovoima ja houkuttelevuus asuinpaikkana voisi edelleen heikentyä nykyisestä, mikä vaikeuttaisi Juankosken teollisuuden ja muun yritystoiminnan työvoiman saantia. Maaseudun yritystoiminnalla on merkittävä rooli maatalojen palvelujen tuottajana, sillä nykyiset suuret tilat käyttävät runsaasti ulkopuolisia kone-, kuljetus yms. palveluja. Nuorten mielikuvat maaseudusta asuinalueena ja työllistymismahdollisuutena voisivat muuttua negatiiviseksi. Alueen väestökato saattaisi edelleen kiihtyä, asuntojen hinnat laskea, myyntiajat pidentyä ja mahdollisuudet saada rahoitusta asuntokannan kunnon ylläpitoon heikentyä. Juankoskella kolmannen sektorin rooli on merkittävä lasten ja perheiden harrastustoimintojen ja -paikkojen sopimuksellisessa ylläpitämisessä Kuopion kaupungin kanssa. Yläkoulun siirtymisellä voisi olla kielteisiä vaikutuksia harrastustoiminnan järjestämiseen Juankoskella. Yläkoulun siirto heikentäisi kiinnostusta lukio-opetukseen Juankoskella.

Riistavesi alueena (erityisesti Melalahti) on hyötyjänä kaikissa ratkaisumalleissa – eniten hyötyjä on keskitetystä ratkaisusta. Riistavesi sijaitsee logistisesti hyvällä paikalla ja etäisyydet Kuopion keskustaan ja työpaikka-alueisiin ovat lyhyet.. Palvelujen kehittyminen Riistavedellä lisäisi alueen vetovoimaa ja houkuttelevuutta asuinalueena, varsinkin jos alueen tonttitarjonta kehittyisi samanaikaisesti. Tämä myötävaikuttaisi myös palvelujen kehittymiseen alueella. Välillisesti Riistaveden myönteinen kehittyminen voisi vaikuttaa myös Juankoskeen.